

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2003/23

Karar Sayısı : 2006/26

Karar Günü : 22.2.2006

Resmi Gazete Tarih-Sayısı : 2.11.2006-26334

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Konya İdare Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 4.6.1937 günlü, 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu'nun 6.4.2001 günlü, 4638 sayılı Yasa ile değiştirilen 55. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "... liyakata ..." sözcüğü ile yedinci fıkrasının birinci tümcesinde yer alan "... liyakat koşullarını belirlemek ..." ibaresinin Anayasa'nın 2., 7., 8., 9., 10., 70. ve 124. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

Davacının, terfi ettirilmemesine ilişkin işlemin iptali istemiyle açtığı davada itiraz konusu sözcük ile ibarenin Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme iptali için başvurmuştur.

III- YASA METİNLERİ

A- İptali İstenilen Yasa Kuralları

3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu'nun 55. maddesinin itiraz konusu sözcük ile ibareyi içeren ikinci ve yedinci fıkraları şöyledir:

"...

Bu rütbelere terfiler, bu maddede öngörülen sınav ve eğitim şartı saklı kalmak üzere, kıdem ve **liyakata** göre yapılır.

...

Üst rütbeye yükselmek için, kıdem şartlarını yerine getirmiş Emniyet Amirleri ile 4 üncü, 3 üncü ve 2 nci Sınıf Emniyet Müdürlerinin **liyakat koşullarını belirlemek**, üst rütbedeki boş kadro miktarına göre sıralayarak terfilerini ve ikinci meslek derecesindeki görev unvanlarına ataması yapılacak personeli değerlendirmek ve öneride bulunmak üzere Genel Müdürlük Yüksek Değerlendirme Kurulu oluşturulur. Bu Kurul, Emniyet Genel Müdürünün başkanlığında, Genel Müdür Yardımcıları, Teftiş Kurulu Başkanı, Polis Akademisi Başkanı ve Emniyet Müdürü APK uzmanlarınca seçilecek birinci meslek derecesindeki üç Emniyet Müdürü APK uzmanından teşekkül eder."

B- Dayanılan Anayasa Kuralları

Başvuruda Anayasa'nın 2., 7., 8., 9., 10., 70. ve 124. maddelerine dayanılmış, 128. maddesi ise ilgili görülmüştür.

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca Mustafa BUMİN, Haşim KILIÇ, Yalçın ACARGÜN, Sacit ADALI, Ali HÜNER, Fulya KANTARCIOĞLU, Ertuğrul ERSOY, Tülay TUĞCU, Ahmet AKYALÇIN, Enis TUNGA ve Mehmet ERTEN'in katılımlarıyla 16.4.2003 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine oybirliğiyle karar verilmiştir.

V- ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, itiraz konusu Yasa kuralı, dayanan ve ilgili görülen Anayasa kuralları, bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A- Maddenin İkinci Fıkrasında Yer Alan “... liyakata ...” Sözcüğünün İncelenmesi

Başvuru kararında, itiraz konusu kuralın yer aldığı düzenlemede polis amirliğine yapılacak terfilerin “liyakat”a göre yapılacağına belirtilmesine rağmen “liyakat”ın tespiti bakımından somut ve objektif hiçbir ölçüte yer verilmediği, bu durumun belirsizliğe ve keyfiliğe yol açacak nitelikte olması nedeniyle söz konusu sözcüğün Anayasa'nın 2., 7., 8., 9., 10., 70. ve 124. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmektedir.

2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 29. maddesine göre Anayasa Mahkemesi kanunların, kanun hükmünde kararnamelerin ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Anayasa'ya aykırılığı hususunda ilgililer tarafından ileri sürülen gerekçelere dayanmaya mecbur değildir. Anayasa Mahkemesi taleple bağlı kalmak kaydıyla başka gerekçe ile de Anayasa'ya aykırılık kararı verebilir. Bu nedenle, itiraz konusu kural ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 128. maddesi yönünden de incelenmiştir.

Polis amirliği rütbelerine yapılacak terfilere ilişkin usul ve esaslar, Emniyet Teşkilatı Kanunu'nun 55. maddesinde düzenlenerek belirtilen rütbelere terfilerde “bu maddede öngörülen sınav ve eğitim şartı saklı kalmak üzere”, kıdem ve liyakatın esas alınması öngörülmüştür.

Anayasa'nın kamu hizmetine girme hakkını düzenleyen 70. maddesinin ikinci fıkrasında, “*Hizmete alınmada görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez.*”; 128. maddesinin ikinci fıkrasında ise “*Memurların diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir.*” denilmektedir.

Bu kurala koşut olarak, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 109. maddesinde, her memur için bir özlük dosyası tutulacağı, 110. maddesinde, her Devlet memurunun bir sicil dosyasının bulunacağı, sicil amirleri tarafından düzenlenecek sicil raporları ile varsa müfettişler tarafından verilen denetleme raporları ve memurların mal beyannamelerinin sicil dosyalarına konulacağı, 111. maddesinde, Devlet memurlarının ehliyetlerinin tespitinde, kademe ilerlemelerinde, derece yükselmelerinde, emekliye çıkarma veya hizmetle ilişkilerinin kesilmesinde özlük ve sicil dosyalarının başlıca dayanak olduğu, 122. maddesinde, verilen takdirnamelerin sicile geçeceği, 133. maddesinde de, disiplin cezalarının memurun siciline işleneceği öngörölmüştür. Bu kurallarla, ilgililerin sicil ve özlük dosyalarında yer alan bilgiler temel ölçüt kabul edilerek liyakatin belirlenmesi bakımından genel çerçeve çizilmiştir. 3201 sayılı Yasa'nın 55. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “liyakata” sözcüğünün de bu çerçevede değerdendirileceği açıktır.

Belirtilen nedenlerle, polis amiri rütbelerine terfilerin liyakata göre yapılmasının Anayasa'nın 7., 70. ve 128. maddelerine aykırılığından söz edilemez. İptal isteminin reddi gerekir.

Konunun Anayasa'nın 2., 8., 9., 10., 70. ve 124. maddeleriyle ise ilgisi görölmemiştir.

B- Maddenin Yedinci Fıkrasının Birinci Tömcesinde Yer Alan “... liyakat koşullarını belirlemek ...” İbaresinin İncelenmesi

Anayasa'nın 152. maddesi ile 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 28. maddesinde, Anayasa Mahkemesi'nin işin esasına girerek verdiği red kararının Resmî Gazete'de yayımlanmasından sonra on yıl geçmedikçe aynı yasa hükmünün Anayasa'ya aykırılığı iddiasıyla tekrar Anayasa Mahkemesi'ne başvurulamayacağı hükme bağlanmıştır.

İtiraz yoluna başvuran Mahkemenin iptalini istediği, Emniyet Teşkilatı Kanunu'nun 4638 sayılı Yasa ile değıştirilen 55. maddesinin yedinci fıkrasının birinci tömcesinde yer alan “... liyakat koşullarını belirlemek ...” ibaresi hakkında, Mahkememizin 11.6.2003 günlü, E:2001/346; K:2003/63 sayılı kararıyla iptal isteminin reddine karar verilerek söz konusu karar 8.11.2003 günlü, 25283 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış, bu tarihten itibaren aynı konuya ilişkin yeni bir başvurunun yapılabilmesi için geçmesi gereken on yıllık süre ise henüz tamamlanmamıştır.

Bu nedenle itirazın, Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Yasa'nın 28. maddelerinin son fıkraları uyarınca reddi gerekir.

VI- SONUÇ

4.6.1937 günlü, 3201 sayılı “Emniyet Teşkilatı Kanunu”nun 6.4.2001 günlü, 4638 sayılı Yasa ile değıştirilen 55. maddesinin;

1- İkinci fıkrasında yer alan “... liyakata ...” sözcüğünün Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE,

2- Yedinci fıkrasının birinci tömcesinde yer alan “... liyakat koşullarını belirlemek, ...” ibaresinin, Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Yasa'nın 28. maddelerinin son fıkraları gereğince REDDİNE,

Esas Sayısı : 2003/23
Karar Sayısı : 2006/26

22.2.2006 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan

Tülay TUĞCU

Başkanvekili

Haşim KILIÇ

Üye

Sacit ADALI

Üye

Fulya KANTARCIOĞLU

Üye

Ahmet AKYALÇIN

Üye

Mehmet ERTEN

Üye

A. Necmi ÖZLER

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye

Şevket APALAK

Üye

Serruh KALELİ

Üye

Osman Alifeyyaz PAKSÜT